158869 - Ev Geçimine ve Birikime Katkı Sağlayan Kadının Mirası

Soru

Eşiyle birlikte çalışan bir kadının mirası nasıl olacak? Bilindiği üzere, bizim memleketimizde birçok kadın çalışmakta ve aile bütçesine katkıda bulunmaktadır. Bazı eşler arasında, erkeğin kazancının borçların ödenmesine, kadının kazancının ise günlük ihtiyaçlara harcanacağına dair bir anlaşma yapılmaktadır. Bu katkı, sadaka olarak değil; aile malvarlığını birlikte büyütme gayesiyle yapılmaktadır. Böyle bir durumda eşlerden biri vefat ettiğinde miras nasıl paylaşılır? Tüm mal, ölen kişiye mi aittir, yoksa aralarında bir ortaklık mı söz konusudur? Örneğin; eşlerin, bir evi ortak paralarıyla satın almaları hâlinde birinin vefatı durumunda bu evin mirası nasıl bölüşülür?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Bir insan vefat ettiğinde, sahip olduğu tüm mal varlığı, onun şahsi mülkü kabul edilir ve Allah Teâlâ'nın Kur'ân-ı Kerîm'de beyan ettiği şekilde, şer'î mirasçılar arasında paylaştırılır.

Bu taksimde kadına düşen pay, çocuğun bulunup bulunmamasına bağlı olarak, ya sekizde bir ya da dörtte birdir. Erkeğin ise vefat eden hanımından alacağı miras, aynı şekilde ya yarı ya da dörtte bir oranındadır. Nitekim Yüce Allah şöyle buyurur:

"Eğer çocukları yoksa, karılarınızın geriye bıraktıklarının yarısı sizindir. Eğer çocukları varsa, bıraktıklarının dörtte biri sizindir. (Bu paylaştırma, ölen karılarınızın) yaptıkları vasiyetlerin yerine getirilmesi, yahut borçlarının ödenmesinden sonradır. Eğer sizin çocuğunuz yoksa, bıraktığınızın dörtte biri onlarındır. Eğer çocuğunuz varsa, bıraktığınızın sekizde biri onlarındır. (Yine bu paylaştırma) yaptığınız vasiyetin yerine getirilmesinden, yahut borçlarınızın ödenmesinden sonradır. " *(Nisâ Sûresi, 12. âyet)*

Ancak bir mülk, iki kişi arasında ortak mal olarak alınmışsa, bu malın ölen kişiye ait olmayan kısmı

—yani hayatta olan kişinin hissesi— onun kendi malıdır ve mirasa dâhil edilmez. Sadece vefat edenin hissesi mirasçılara dağıtılır.

Mesela: Eşler, bir ev ya da daireyi kendi paralarıyla yarı yarıya satın almışlarsa ve bu kişilerden biri vefat etmişse, evin yarısı hayatta kalan eşin olur; diğer yarısı ise vefat edenin mirası olarak, onun vârislerine dağıtılır. Bu paylaşımda hayatta kalan eş de yine mirasçılar arasında yer alır.

Kadının, evin geçimi ve ihtiyaçlarının karşılanmasında eşine yardımcı olması, onun bir iyilik ve fedakârlık örneğidir; bu davranışı sebebiyle Allah katında ecir alır. Ancak bu katkı, onun mirastaki payını değiştirmez; çünkü aile geçimi kadının asli sorumluluğunda değildir.

Allah her şeyi hakkıyla bilendir.